

Ondrej Blažek

Verejné obstarávanie v systéme civilnej ochrany obyvateľstva

Anotácia: Autor sa v predmetnej vedeckej práci zaoberá skúmaním možností verejného obstarávania v rámci systému civilnej ochrany obyvateľstva. Téma práce je značne medziodborová a autor v nej prepája poznatky z oblasti civilnej ochrany obyvateľstva a krízového manažmentu s poznatkami z oblasti verejnej správy a verejného obstarávania. Autor pri spracovávaní problematiky využíva viaceré základné vedecké metódy používané pre právnu vedu, predovšetkým analýzu, syntézu a metódy dedukčné (subsumpčný sylogizmus, sylogizmus), metódy indukčné a metódy abdukcie. Autor pri skúmaní a následnom komponovaní práce využíva kazuistiku, uplatňuje explanačné všeobecno-teoretické metódy. V rámci práce si autor stanovuje výskumnú otázku, týkajúcu sa možnosti uplatnenia a využitia výnimky zákona o verejnom obstarávaní na služby civilnej ochrany, pričom následne sa pokúša priblížiť význam slovného spojenia „služby civilnej ochrany“ v rámci zákona o verejnom obstarávaní.

Kľúčové slová: verejné obstarávanie, civilná ochrana obyvateľstva, služby civilnej ochrany, výnimka zo zákona o verejnom obstarávaní, verejná správa, zákazky, krízový manažment.

Úvod

Civilná ochrana obyvateľstva predstavuje systém ochrany života, zdravia a majetku, ktorý spočíva predovšetkým v analýze rizík možného ohrozenia na danom území a v následnom prijatí opatrení na znižovanie rizík možného ohrozenia. V prípade, že dôjde k vzniku mimoriadnej udalosti, sú činnosti civilnej ochrany obyvateľstva zamerané na určovanie postupov a činností pri odstraňovaní následkov, ktoré mimoriadna udalosť spôsobila. Tieto činnosti sú vykonávané Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, okresným úradom v sídle kraja, okresným úradom a obcami. K výkonu týchto činností je nutné v podmienkach zmiešanej ekonomiky zabezpečiť aj ich financovanie, ktoré je zväčša riešené prostredníctvom rozpočtovej kapitoly ministerstva vnútra. K výkonu rôznych činností a k zabezpečeniu materiálu civilnej ochrany obyvateľstva je nutné materiál najskôr obstarat'. To, aký materiál je potrebné obstarat' vychádza najmä z požiadaviek praxe a z definície materiálu civilnej ochrany, ktorého legálna definícia znie, že ide o hnutelné veci obstarané spravidla z prostriedkov štátneho rozpočtu a určené na zabezpečovanie hlásnej služby a informačnej služby civilnej ochrany, úloh plnených jednotkami civilnej ochrany, ako aj prostriedky individuálnej ochrany obyvateľstva.¹ Verejným obstarávaním chápeme zjednodušene proces, prostredníctvom ktorého vyberáme dodávateľa tovarov, stavebných prác či služieb. *De facto* ide o súťaž, kde je snaha obstarávateľa dodržať pri kúpe princípy nediskriminácie, transparentnosti, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti procesu. Doktrínálne zdroje definujú verejné obstarávanie a jeho podstatu ako: „*Podstatou verejného obstarávania je so starostlivosťou dobrého hospodára správnym výberom zmluvného partnera, jeho zazmluvnením a spôsobom konzumovania kontraktu dosiahnuť najvyššiu hodnotu za najnižšie verejné zdroje, a to vždy, keď je to možné, prostredníctvom širokej hospodárskej súťaže; o takomto konaní musí existovať dôkaz pre potreby kontroly.*“² V ideálnom prípade by po správnom zadaní kritérií mala byť rozhodujúcim kritériom najnižšia cena.³ Verejné

¹ § 3 ods. 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

² BEHROVÁ, T., PÚČEK, E., ŠVECOVÁ, S. 2019. *Verejné obstarávanie. 1. Učebnica*, s. 25.

³ BEHROVÁ, T., PÚČEK, E., ŠVECOVÁ, S. 2019. *Verejné obstarávanie. 1. Učebnica*, s. 5.

obstarávanie vo všeobecnosti upravuje zákon o verejnom obstarávaní.⁴ Z legálnej definície vyplýva, že verejné obstarávanie chápeme ako pravidlá a postupy upravené v zákone o verejnom obstarávaní, ktorými sa zadávajú zákazky, koncesie a súťaže návrhov.⁵

Na základe znalosti úloh civilnej ochrany a uplatnenia explanačných, všeobecno-teoretických metód indukcie a abstrakcie, kedy pri procese abstrahovania odhliadneme od odlišností a zvláštnych jedinečností verejného obstarávania v sektore civilnej ochrany, môžeme s určitou mierou pravdepodobnosti, po následnom uplatnení metódy systematickosti tvrdiť, že v civilnej ochrane je nutné obstarávať tovar, služby a práce pri:

- správe a údržbe materiálu a zariadení civilnej ochrany (napríklad siete sirén);
- zabezpečovaní materiálu a zariadení civilnej ochrany (možno rozdeliť na: zabezpečovanie materiálu mimo vyhlásenej mimoriadnej situácie a zabezpečenie materiálu počas vyhlásenej mimoriadnej situácie);
- administratívnych činnostiach civilnej ochrany;
- odborných činnostiach civilnej ochrany (napríklad: vypracovávanie plánu ochrany obyvateľstva);
- a záchranných prácach

Stanovenie výskumnej otázky

Následne je potrebné si stanoviť **výskumnú otázku**, ktorou v našej práci je: „*Na ktoré z úloh, ktoré realizuje systém civilnej ochrany obyvateľstva je možné uplatniť výnimku v zmysle § 1 ods. 2 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní?*“ Odpoveď na uvedenú výskumnú otázku si vyžaduje odborná verejnosť a ostatné zainteresované subjekty, na základe praktických skúseností s uplatňovaním spomínanej výnimky.

Kazuistika

Zákon o verejnom obstarávaní však už v základných ustanoveniach negatívne vymedzuje predmet svojej pôsobnosti, kde jednou z výnimiek, na ktorú sa zákon o verejnom obstarávaní nevzťahuje je civilná zákazka alebo koncesia, ktorej predmetom je služba civilnej ochrany a prevencie nebezpečenstva, ktorú poskytuje nezisková organizácia alebo združenie, pričom táto služba civilnej ochrany musí zodpovedať kódom Spoločného slovníka obstarávania (CPV - *Common Procurement Vocabulary*), ktoré sú: 75250000-3 – Služby požiarnych zborov a záchranné služby, 75251000-0 – Služby požiarnych zborov, 75251100-1 – Požiarnické služby, 75251110-4 – Prevencia proti požiarom, 75251120-7 – Hasenie lesných požiarov, 75252000-7 – Záchranné služby, 75222000-8 – Civilná ochrana, 98113100-9 – Služby jadrovej bezpečnosti a 85143000-3 – Služby sanitárnych vozidiel, okrem služby prepravy pacientov vozidlami slúžiacimi na prepravu pacientov.⁶ Neodškriepiteľnou podmienkou je fakt, že civilná zákazka alebo koncesia, kde je predmetom služba civilnej ochrany sa musí zadať neziskovej organizácii alebo združeniu. Z tohto faktu vyplýva, že nie na všetky činnosti realizované systémom civilnej ochrany obyvateľstva a vyplývajúce zo zákona o civilnej ochrane

⁴ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

⁵ § 2 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

⁶ § 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

obyvateľstva,⁷ bude možné uplatniť túto výnimku zo zákona o verejnom obstarávaní.⁸ Podmienkou uplatnenia tejto výnimky je **realizácia týchto činností neziskovými organizáciami alebo združeniami**. Z tohto dôvodu prínos tejto vedeckej práce bude uplatniteľný aj dobrovoľnými organizáciami a neziskovým sektorom, ktorých výkon činností sa spája s výkonom úloh civilnej ochrany. Neziskovou organizáciou chápeme právnickú osobu, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby za vopred určených a pre všetkých používateľov rovnakých podmienok a ktorej zisk sa nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov ani jej zamestnancov, ale sa musí použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb. Nezisková organizácia musí byť zriadená podľa zákona o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby.⁹ Dvoma podmienkami, ktoré musia byť pri neziskových organizáciách vždy naplnené sú: nedosahovanie zisku a výkon všeobecne prospešných služieb. Nezisková organizácia ako taká môže dosahovať zisk, no od podnikateľských subjektov sa líši v zásade tým, že nemôže výsledok tejto činnosti viesť k materiálnemu prospechu jej zakladateľov, členov a zamestnancov. Zisk, ktorý vyprodukuje nezisková organizácia musí byť použitý na poskytovanie všeobecne prospešných služieb, pre ktoré bola založená. Združeniami tento zákon chápe občianske združenia, ktoré sa vytvárajú na základe zákona o združovaní občanov.¹⁰ V praxi môžu byť združeniami rôzne spolky, organizácie, zväzy, kluby, hnutia, pričom združovať sa v združeníach môžu nielen fyzické, ale aj právnické osoby.¹¹ Občianskymi združeniami na úseku civilnej ochrany obyvateľstva sú napríklad združenia: Dobrovoľná civilná ochrana, Klub priateľov civilnej ochrany a iné súčasne jestvujúce občianske združenia. Snaha o využitie legálnej možnosti nepostupovať v zmysle zákona o verejnom obstarávaní¹² tým, že sa istá činnosť definuje ako služba civilnej ochrany a následne sa uplatní výnimka zo zákona o verejnom obstarávaní, bola už na území Slovenskej republiky zaznamenaná niektorými občianskymi združeniami. Prípád využitia tejto výnimky je známy ako výsledok kontroly Úradu pre verejné obstarávanie, ktorý preveroval Rámcovú dohodu o vzájomnej spolupráci uzavretú medzi poskytovateľom služby, občianskym združením, Komplexná centrálna záchranná služba a verejným obstarávateľom, ktorým bol Slovenský vodohospodársky podnik. Úrad pre verejné obstarávanie v danom prípade vykonával kontrolu verejného obstarávateľa a výsledok kontroly bol pretavený do rozhodnutia o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní.¹³ Na základe tohto rozhodnutia bolo *ex officio* začaté správne konanie vo veci správneho deliktu podľa zákona o verejnom obstarávaní.¹⁴ Prínosom analýzy tohto rozhodnutia pre túto prácu je najmä zistenie, kde sú medze, na ktoré je možné využiť výnimku danú v § 1 ods. 2 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní, nakoľko doposiaľ ani na európskej úrovni nie je vysvetlené, čo chápeme pod

⁷ § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

⁸ § 1 ods. 2 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

⁹ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov.

¹⁰ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.

¹¹ § 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.

¹² § 1 ods. 2 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

¹³ Rozhodnutie o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 14169-7000/2017-ODII/10 zo dňa 11. 6. 2018.

¹⁴ § 182 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

„službami civilnej ochrany“, obsiahnuté pod kódom slovníka verejného obstarávania 75222000-8. V origináli, ktorý je v anglickom jazyku, sa používa pojem „civil defence services“, ktorý môžeme preložiť aj ako pojem „služby civilnej obrany“. Problematický je už samotný názov, nakoľko rôzne krajiny Európskej únie, majú rôzne upravenú problematiku civilnej ochrany a civilná ochrana má v rámci jednotlivých členských štátov odlišné úlohy a postavenie. Dôvodom je najmä fakt, že právna úprava a celkové poňatie civilnej ochrany/civilnej obrany bolo ponechané v Zmluve o fungovaní Európskej únie výlučne na právomoci jednotlivých členských krajín a Európska únia v tejto oblasti vykonáva len podpornú, koordinačnú a doplnkovú činnosť.¹⁵ Na to, aby sme si stanovili mantinely, kde všade je možné využiť výnimku pri verejnom obstarávaní, kedy predmetom zákazky sú služby civilnej ochrany, musíme vychádzať aj z vysvetliviek Slovníka verejného obstarávania z roku 2008, tzv. „*explanatory note CPV 2008*“. Služby civilnej ochrany sú zaradené do oddielu (divízie) 75 – Administratívne, obranné a sociálne bezpečnostné služby, skupiny 752 – Poskytovanie služieb spoločnosti. V rámci tejto skupiny sú vyčlenené triedy: napríklad trieda 7525 Služby požiarnych zborov a záchranné služby, ktorých činnosti ako hasenie lesných požiarov sú vysvetlené ako služby pozostávajúce z administratívnych a operatívnych služieb pre požiarnictvo a prevenciu proti požiarom riadnymi a pomocnými požiarnymi zborní financovanými verejnými orgánmi.¹⁶ Z uvedených vysvetliviek, a aj z celkového zaradenia služieb civilnej ochrany vyplýva, že uvedená výnimka sa môže použiť najmä na **administratívne a operatívne služby pre civilnú ochranu.**

Pre potrebu ďalšieho obsahového vymedzenia pojmu služby civilnej ochrany je nutnosťou analyzovať nariadenie č. 2195/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 5. novembra 2002 o spoločnom slovníku obstarávania (CPV) a smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES. V rámci článku 10 smernice 2014/24/EÚ je uvedené, že táto smernica sa neuplatňuje na verejné zákazky na poskytnutie služieb, ktorých predmetom sú služby civilnej obrany, civilnej ochrany a prevencie nebezpečenstva, ktoré poskytujú neziskové organizácie alebo združenia.¹⁷ Touto smernicou sa *expressis verbis* určilo, že hoci je v Spoločnom slovníku verejného obstarávania pojem „*civil defence services*“, čo znamená skôr služby civilnej obrany, sú týmto pojmom myslené aj služby civilnej ochrany, služby civilnej obrany a prevencia nebezpečenstva zároveň. Historickou analýzou je jasné, že civilná ochrana obyvateľstva ako ju vnímame v súčasnosti vychádzala predovšetkým z civilnej obrany, ktorá bola zameraná predovšetkým na obranu voči vojenským krízovým situáciám, vychádzajúc zo Ženevských dohovorov a z čl. 61 Dodatočného protokolu č. I k Ženevským dohovorom z 12. augusta 1949 o ochrane obetí medzinárodných ozbrojených konfliktov. Súčasná civilná ochrana obyvateľstva má podobu ochrany najmä voči nevojenským krízovým situáciám (najmä živelným pohromám, haváriám, katastrofám, ohrozeniu verejného zdravia II. stupňa a teroristickému útoku). Nakoľko sme ale vyššie uvádzali, že Zmluva o fungovaní Európskej únie ponechala úpravu civilnej ochrany na každom členskom štáte osobitne, existujú krajiny Európskej únie, v ktorých obdobný výkon činností, ako má u nás civilná ochrana, je reprezentovaný civilnou obranou (napríklad: Írsko). V kontexte primárneho a sekundárneho práva Európskej únie preto pri definovaní, čo Spoločný

¹⁵ Čl. 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

¹⁶ *CPV explanatory notes 2008*. Dostupné [online] z WWW [cit. 13.06.2021, 12:52]: https://simap.ted.europa.eu/documents/10184/36234/cpv_2008_explanatory_notes_en.pdf

¹⁷ Čl. 10 písm. h) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES.

slovník verejného obstarávania myslí pod „službami civilnej ochrany“ je nutné rozanalyzovať právnu úpravu civilnej ochrany v jednotlivých členských štátoch a v nadväznosti na to aplikovať danú právnu úpravu na konkrétny prípad verejného obstarávania v civilnej ochrane. Je preto možné, že napríklad v Chorvátsku, bude môcť byť verejné obstarávanie s uplatnenou výnimkou realizované aj na vyhľadávanie a odstraňovanie mín (za predpokladu, že by to vykonávali neziskové organizácie alebo združenia), nakoľko je to úlohou civilnej ochrany vo väčšine štátov bývalej Juhoslávie, hoci u nás by realizácia takéhoto verejného obstarávania s uplatnenou výnimkou nebola možná, nakoľko to v zákone¹⁸ ani vo vyhláškach¹⁹ nemáme zakotvené ako úlohu civilnej ochrany. Pri stanovení možnosti uplatniť výnimku zo zákona o verejnom obstarávaní ako aj pri kontrolnej činnosti orgánov oprávnených vykonávať dohľad nad verejným obstarávaním, sa preto pri zákazke týkajúcej sa služby civilnej ochrany bude vychádzať najmä z právnej úpravy civilnej ochrany obyvateľstva na našom území, a to vychádzajúc predovšetkým zo zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva a ďalších právnych predpisov.

Civilnou ochranou teda chápeme systém úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku, spočívajúcich najmä v analýze možného ohrozenia a v prijímaní opatrení na znižovanie rizík ohrozenia, ako aj určenie postupov a činnosti pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Jej poslaním je v rozsahu ustanovenom zákonom o civilnej ochrane obyvateľstva²⁰ chrániť život, zdravie a majetok a utvárať podmienky na prežitie pri mimoriadnych udalostiach a počas vyhlásenej mimoriadnej situácie. V zmysle využitia výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní musia teda občianske združenia alebo neziskové organizácie vychádzať z právneho rámca civilnej ochrany obyvateľstva (t. j. zo zákona o civilnej ochrane obyvateľstva a vykonávacích vyhlášok).²¹ Úlohami civilnej ochrany obyvateľstva sú najmä organizovanie, riadenie a vykonávanie záchranných prác, ktoré spočívajú hlavne v záchrane osôb, poskytnutí predlekárskej a lekárskej pomoci, vyslobodzovaní osôb a v odsune ranených, organizovanie a zabezpečovanie hlásnej a informačnej služby, poskytovanie núdzového zásobovania a núdzového ubytovania, zabezpečovanie a vykonávanie ukrytia a evakuácie, vykonávanie protiradiačných, protichemických a protibiologických opatrení, organizovanie, riadenie a vykonávanie prípravy na civilnú ochranu, posudzovanie umiestňovania stavieb a využívania územia a dodržovania záujmov civilnej ochrany na teritóriu pri územnom a stavebnom konaní a technických parametrov zariadení civilnej ochrany, zabezpečovanie a vykonávanie edičnej, vedeckovýskumnej a vývojovej činnosti v civilnej ochrane.²² Okrem týchto základných, sú doplnkovými úlohami civilnej ochrany aj plánovanie, organizovanie, materiálne zabezpečenie a kontrola, rovnako aj opatrenia, ktoré sú prijímané počas núdzového stavu alebo výnimočného stavu. Vymedzené úlohy zákonom však nie sú konečné, nakoľko zákon vymedzuje len najčastejšie úlohy vykonávané v rámci systému civilnej ochrany obyvateľstva. Z tohto uhla

¹⁸ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

¹⁹ Napríklad vo vyhláške Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

²⁰ § 2 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

²¹ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

²² § 6 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

pohľadu je pre nás skutočne dôležitý len § 2 ods. 1 a 2 zákona o civilnej ochrane obyvateľstva, ktorý **definuje civilnú ochranu obyvateľstva** a určuje poslanie civilnej ochrany. K pochopeniu toho, čo skutočne sú služby civilnej ochrany, je nutné pochopiť aj účel zákona o civilnej ochrane obyvateľstva.

Účel zákona o civilnej ochrane obyvateľstva je definovaný ako: „*Účelom tohto zákona je upraviť podmienky na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí, ako aj ustanoviť úlohy a pôsobnosť orgánov štátnej správy, samosprávnych krajov, obcí a práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva (ďalej len „civilná ochrana“).*“²³ Účel predstavuje zámer alebo zmysel, ku ktorému smeruje istá činnosť²⁴ alebo cieľ, na ktorý je nejaká činnosť zameraná. Synonymom k slovu účel je cieľ, zámer, zmysel a plán. Cieľ predstavuje zmysel, ku ktorému smeruje istá činnosť a ideálny stav, ktorý sa má dosiahnuť. A plán predstavuje vopred určený postup činnosti so zreteľom na vytýčený cieľ. Účelom zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva je upraviť podmienky na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí, ako aj ustanoviť úlohy a pôsobnosť orgánov štátnej správy, samosprávnych krajov, obcí a práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva. Účel zákona má význam v tom, že pri výklade a aplikácii právnych noriem nemožno opomínať účel a zmysel zákona, hoci účel a zmysel v zákone nemusí byť explicitne vyjadrený. Aj všeobecné súdy nie sú viazané doslovnými zneniami zákonov, ale môžu sa (a musia sa²⁵) od neho odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov.²⁶ Interpretácia zákona nemôže popierať účel a ani zmysel právnej normy.²⁷

Účel zákona o civilnej ochrane obyvateľstva v zásade môžeme rozdeliť na tri časti:

- úprava podmienok na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí;
- ustanovenie úloh a pôsobností orgánov štátnej správy, samosprávnych krajov, obcí;
- ustanovenie práv a povinností fyzických a právnických osôb pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva.

Účel zákona o civilnej ochrane obyvateľstva si prešiel zmenou na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 9/2021 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19 9/2021, kedy do účelu zákona bolo zahrnuté aj ustanovenie pôsobnosti a úlohy samosprávnych krajov pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva. Podmienky na účinnú ochranu života, zdravia a majetok upravuje vo všeobecnosti zákon o civilnej ochrane obyvateľstva, pričom ale zákon nedefinuje, čo je účinná ochrana (života, zdravia a majetku) na účely tohto zákona. Pod účinnou ochranou si však vieme predstaviť výsledok istého pôsobenia, ktorý má žiadaný a želateľný účinok na ochranu života, zdravia a majetku. Účinnou ochranou života, zdravia a majetku preto bude najmä realizácia a výkon záchranných prác, evakuácie, varovania obyvateľstva a vyzvedenia osôb činných pri mimoriadnych udalostiach, poskytovanie núdzového zásobovania a núdzového ubytovania a iné úlohy a opatrenia, ktoré zahŕňa systém civilnej ochrany obyvateľstva. Tieto úlohy a opatrenia zároveň majú poskytovať účinnú ochranu života,

²³ § 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

²⁴ Krátky slovník slovenského jazyka, 2003.

²⁵ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 36/2010 – 51 z dňa 4. mája 2010.

²⁶ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 155/2017 z 31. augusta 2017.

²⁷ Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. Zn. II. ÚS 142/2015 z dňa 10. marca 2015.

zdravia a majetku počas mimoriadnych udalostí, ktoré sú v zásade reprezentované živelnými pohromami, haváriami, katastrofami, ohrozením verejného zdravia II. stupňa a teroristickým útokom. Účinnú ochranu života, zdravia a majetku majú zabezpečovať predovšetkým orgány štátnej správy a orgány územnej samosprávy (miestnej samosprávy – obce, regionálnej samosprávy – vyššie územné celky, t. j. samosprávne kraje). Na účinnosť samotnej ochrany je potrebné vymedziť aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb. Zákon o civilnej ochrane však operuje aj s pojmom fyzické osoby – podnikatelia, pre ktoré taktiež ustanovuje práva a povinnosti na úseku civilnej ochrany obyvateľstva. Predmetný § 1 predstavuje všeobecnú, normatívnu, teleologickú právnu normu. Pre pochopenie podstaty zákona o civilnej ochrane obyvateľstva je nutné pochopiť históriu „civilnej ochrany“ (predtým „civilnej obrany“), princípy a príčiny formovania civilnej protiletectkej ochrany a jej postupný vývoj a prerod na civilnú obranu, venujúcu sa najmä vojenským hrozbám a na súčasnú civilnú ochranu, kde významnou dominantnou úlohou je ochrana života, zdravia a majetku pri nevojenských hrozbách počas mimoriadnych udalostí. Rovnako je nutnosťou pochopiť aj podmienky, východiská a okolnosti kreácie samotného zákona o civilnej ochrane obyvateľstva.

Následne, v § 2 ods. 1 je uvedená definícia civilnej ochrany obyvateľstva. Z definície jasne vyplýva súčasné ponímanie civilnej ochrany obyvateľstva ako systému, zloženého z prvkov a väzieb medzi nimi, nie zo samotného výkonu reálnych činností. Tento systém pozostáva z úloh a z opatrení, ktoré sú zamerané na ochranu života, zdravia a majetku. Systém úloh a opatrení rozdeľuje dané ustanovenie do troch skupín:

- úlohy a opatrenia spočívajúce v analýze možného ohrozenia;
- úlohy a opatrenia spočívajúce v prijímaní opatrení na znižovanie rizík ohrozenia;
- úlohy a opatrenia spočívajúce v určovaní postupov a činností pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí.

Daný paragraf zakotvuje, že úlohy a opatrenia spočívajú najmä v analýze možného ohrozenia. Analýzu územia z hľadiska možného vzniku mimoriadnych udalostí vykonávajú orgány štátnej správy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva (okresné úrady, okresné úrady v sídle kraja a ministerstvo vnútra). Obciam a právnickým osobám sú z tejto analýzy poskytované výpisy.

Úlohy a opatrenia spočívajú aj v prijímaní opatrení na znižovanie rizík ohrozenia. Samotné riziká sú zadefinované na základe výsledkov spracovania analýzy územia z hľadiska možného vzniku mimoriadnych udalostí. Riziká sú chápané ako súčin pravdepodobnosti, že mimoriadna udalosť nastane a dôsledkov, ktoré mimoriadna udalosť spôsobí. Z tohto hľadiska je následne možné prijať opatrenia na zníženie tohto rizika. Z tohto ustanovenia pri extenzívnom výklade jednoznačne vyplýva, že úlohou civilnej ochrany je aj preventívna a plánovacia činnosť pred vznikom mimoriadnej udalosti (napríklad: výstavba protipovodňových bariér; dodržiavanie povinností prevádzkovateľov zdroja ohrozenia na úseku prevencie závažných priemyselných havárií; ale aj zabezpečovanie materiálneho a technického vybavenia). Preventívna a plánovacia činnosť však nie je vykonávaná len pred vznikom mimoriadnej udalosti, nakoľko ustanovenie hovorí o znižovaní rizík ohrozenia. Ohrozením chápeme obdobie, počas ktorého sa predpokladá nebezpečenstvo vzniku alebo rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti. Z tohto dôvodu sa opatrenia na znižovanie rizík ohrozenia môžu vykonávať aj po tom, ako nastane mimoriadna udalosť, v miestach, kde by mohlo dôjsť k prípadnému rozšíreniu mimoriadnej udalosti.

Samotný § 2 ods. 1 zakotvuje aj to, že civilná ochrana obyvateľstva je systém úloh a opatrení na ochranu života, zdravia a majetku, ktoré spočívajú v určovaní postupov a činností pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Mimoriadnou udalosťou chápeme živelnú pohromu, haváriu, katastrofu, ohrozenie verejného zdravia II. stupňa a teroristický útok.

V tomto prípade ide najmä o výkon záchranných prác, lokalizačných prác a likvidačných prác. Tieto práce sú v praxi často vykonávané zložkami Hasičského a záchranného zboru, či právnickými osobami, ktoré tieto práce vykonávajú na príkaz starostu obce, primátora mesta alebo prednostu okresného úradu. V závislosti od druhu mimoriadnej udalosti sa líšia aj subjekty, ktoré vykonávajú činnosti pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí (iné subjekty budú vykonávať činnosti a úlohy pri teroristickom útoku a iné pri povodni). Zákon však hovorí, že civilná ochrana obyvateľstva v tomto prípade určuje postupy a činnosti, pretože reprezentuje systém tých úloh a opatrení a nie ich samotný výkon. Význam slova „určiť“ možno po jazykovej stránke vysvetliť ako vopred rozhodnúť o niekom, alebo o niečom, zamerať sa na istý cieľ alebo uvažovaním niečo zistiť.²⁸ Určiť znamená aj stanoviť postupy a činnosti. Typickou realizáciou tohto paragrafového znenia je určenie a stanovenie realizácie záchranných prác starostom obce pri zosuve pôdy. Určením postupov sa rozumie rozhodnutie o časovom poradí, napredovaní a spôsobe plánovitého konania na dosiahnutie cieľa.

Ako vyplýva aj z ďalších paragrafov zákona o civilnej ochrane obyvateľstva, úlohou civilnej ochrany obyvateľstva je plánovanie, organizovanie, materiálne zabezpečenie a kontrola.²⁹ Pri pohľade na základné manažérske funkcie, môžeme jednoznačne potvrdiť, že sa tieto úlohy značne prelínajú, nakoľko civilná ochrana obyvateľstva je systém, nie výkonná zložka. Civilnú ochranu obyvateľstva nemožno chápať v spoločnej rovine s Hasičským a záchranným zborom, jednotkami civilnej ochrany, kontrolným chemických laboratóriom civilnej ochrany, záchrannou zdravotnou službou, prípadne s Policajným zborom, či s Ozbrojenými silami Slovenskej republiky, nakoľko tieto zložky predstavujú reálny výkon činností v systéme civilnej ochrany obyvateľstva. Reálny výkon reprezentujú len kontrolné chemické laboratória civilnej ochrany, nachádzajúce sa v Nitre, v Slovenskej Lupči a v Jasove. Výkonnú zložku môžu reprezentovať aj jednotky civilnej ochrany obyvateľstva, tie sa však zriaďujú (majú zriaďovať) vždy z obyvateľstva, pre konkrétnu situáciu alebo pre potreby konkrétnej činnosti (dekontaminácie, výdaj prostriedkov individuálnej ochrany, činnosť evakuačných zariadení). Jednotky civilnej ochrany a kontrolné chemické laboratória civilnej ochrany však nemožno vnímať ako výkonné zložky v rámci nejakej organizácie civilnej ochrany, ale len samostatne stojace entity, v rámci existencie systému civilnej ochrany obyvateľstva. Civilná ochrana obyvateľstva ako systém sa nám javí ako časť ochrany obyvateľstva, so zameraním na ochranu civilného obyvateľstva pred a počas mimoriadnej udalosti a po jej odznení. Civilná ochrana obyvateľstva nepredstavuje organizovanú zložku alebo organizovaný zbor, akým je napríklad Hasičský a záchranný zbor. Civilná ochrana predstavuje systém, v ktorom organizované zložky a zbory (napríklad Hasičský a záchranný zbor) vykonávajú ochranu civilného obyvateľstva. Civilná ochrana obyvateľstva nie je ani krízovým riadením, pretože civilná ochrana obyvateľstva zabezpečuje ochranu civilného obyvateľstva a ide o časť ochrany obyvateľstva. Krízové riadenie je súhrn riadiacich činností orgánov krízového riadenia, ktoré sú zamerané na analýzu a vyhodnotenie bezpečnostných rizík a ohrození, plánovanie, prijímanie preventívnych opatrení, organizovanie, realizáciu a kontrolu činností vykonávaných pri príprave na krízové situácie a pri ich riešení. Krízové riadenie zabezpečuje riadne fungovanie hospodárstva, zásobovania obchodov, fungovanie dopravy či udržiavanie verejného poriadku. Počas krízového riadenia na úrovni obce sú zriaďované krízové štáby a v rámci nich sa môžu prijímať opatrenia nielen na zabezpečenie civilnej ochrany obyvateľstva, ale aj na zvládnutie celej krízovej situácie, čo zahŕňa širší komplex a rozmer opatrení (napríklad na fungovanie samotného krízového štábu, orgánov a celej spoločnosti). Systémom civilnej ochrany obyvateľstva sa riadi a organizuje výkon

²⁸ Krátky slovník slovenského jazyka 4 z roku 2003.

²⁹ § 6 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

záchranných prác, ale systémom krízového riadenia sa má zvládnuť a riadiť celá krízová situácia vo všetkých sférach (ekonomických, technologických, spoločenských, právnych a podobne).

Pri vedeckom skúmaní tejto oblasti sme pri **heuristike a faktickej analýze** využívali **kazuistiku**. Samotná kazuistika je dôležitým podkladom pri rozhodovaní Úradu pre verejné obstarávanie, hoci nie je právne záväzná.³⁰ A práve tu sa dostávame k predmetnej **právnej analýze rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie č. 12161-6000/2019-OD/4**, odboru legislatívno-právneho zo dňa 30. 7. 2019, číslo spisu: 8788-3000/2019. Týmto rozhodnutím bola účastníkovi konania uložená pokuta vo výške 45 000 eur, pričom dôvodom uloženia tejto pokuty bolo neoprávnené využitie výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní.³¹ Tým, že táto výnimka nebola uplatnená správne, sa obstarávateľ dostal do rozporu s § 10 ods. 1 a 2 zákona o verejnom obstarávaní.³² Tieto ustanovenia hovoria o tom, že verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní pri zadávaní zákaziek, koncesií a pri súťaži návrhov postupovať podľa zákona o verejnom obstarávaní a verejný obstarávateľ a obstarávateľ musia dodržať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.³³ Princíp porušenia zákona o verejnom obstarávaní a následne uloženie pokuty tkvie v tom, že obstarávateľ, ktorým bol Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. uzatvoril rámcovú dohodu o vzájomnej spolupráci s občianskym združením, ktoré poskytovalo služby v oblasti civilnej ochrany takým spôsobom, že zabezpečovalo **stálu pohotovostnú službu**, pre prípad vzniku mimoriadnej udalosti na vodnom diele Gabčíkovo. Úrad verejného obstarávania mal za to, že stála pohotovostná služba nie je službou civilnej ochrany a z tohto dôvodu nie je možné si uplatniť predmetnú výnimku zo zákona o verejnom obstarávaní. Hoci sa účastník konania (obstarávateľ) voči tomuto rozhodnutiu odvolal, dňa 27. februára 2020 bolo jeho odvolanie zamietnuté a Rada Úradu pre verejné obstarávanie potvrdila predchádzajúce rozhodnutie.³⁴ Pri analýze a následnom hodnotení týchto rozhodnutí Úradu pre verejné obstarávanie sme využívali **subsumpčný sylogizmus**, kde prvou premisou bola súčasná právna úprava zákona o verejnom obstarávaní, konkrétne výnimka z verejného obstarávania podľa § 1 ods. 2 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov, že: „*Zákon o verejnom obstarávaní sa nevzťahuje na civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorej predmetom je služba civilnej ochrany a prevencie nebezpečenstva, ktorú poskytuje nezisková organizácia alebo združenie, zodpovedajúca kódom Spoločného slovníka obstarávania (ďalej len „slovník obstarávania“) 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 a 85143000-3 okrem služby prepravy pacientov vozidlami súžiacimi na prepravu pacientov.*“ Prvá premisa vyjadruje právnu normu, ktorá prezentuje fakt, pričom až nasledujúce druhé premisy (či už zo strany Úradu pre verejné obstarávanie alebo zo strany účastníka konania, ktorý bol obstarávateľom) sú premisy považované za axiómy. Následne, druhou premisou bola skutočnosť vyplývajúca z predmetu rámcovej dohody medzi účastníkom konania (obstarávateľom) a poskytovateľom služieb civilnej ochrany, v čl. I rámcovej dohody a v čl. II rámcovej dohody, ktorá hovorí o rozsahu činností vzájomnej spolupráce a spôsobe plnenia. Z pohľadu subjektu, ktorého Úrad

³⁰ BEHROVÁ, T., PÚČEK, E., ŠVECOVÁ, S. 2019. *Verejné obstarávanie. 1. učebnica*, s. 51.

³¹ § 1 ods. 2 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

³² Zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

³³ § 10 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

³⁴ § 177 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

pre verejné obstarávanie kontroloval, môže 2. premisa znieť: „*Za účelom okamžitého nasadenia v prípade potreby zo strany objednávateľa je poskytovateľ povinný zabezpečiť **stálu pohotovostnú službu**. Objednávateľ je oprávnený požiadať poskytovateľa o plnenie podľa tejto Dohody pre potreby operatívnej zásahu telefonicky a následne neodkladne akoukoľvek písomnou formou (e-mailom), resp. iným vhodným spôsobom pre požadovaný zásah, pričom poskytovateľ je povinný túto požiadavku bez zbytočného odkladu objednávateľovi operatívne telefonicky a následne písomne potvrdiť.*“ Druhá premisa môže znieť z pozície Úradu pre verejné obstarávanie takto: „*Stála pohotovostná služba nemožno považovať za službu civilnej ochrany, na ktorú možno uplatniť výnimku zo zákona o verejnom obstarávaní.*“ S využitím metódy všeobecného subsumpcného sylogizmu sa k **záveru** dostaneme, keď konkrétny jav, ktorý je opísaný v predmetnej rámcovej dohode, podradíme pod všeobecnú platnú normu, ktorá je v tomto prípade stelesnená konkrétnym paragrafovým znením, vyjadrená v prvej premise. Subsumpcný sylogizmus je podľa Hollandera pri aplikácii práva len konečnou fázou kaskády korelácií.³⁵ K záveru sa preto dopátrame až využitím metódy dedukcie a ďalšími metódami interpretácie práva, najmä interpretáciou zákona o civilnej ochrane obyvateľstva a zákona o verejnom obstarávaní, ktoré sme načrtli vyššie. V zákone o civilnej ochrane obyvateľstva,³⁶ ani vo vyhláske o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany³⁷ nie je uvedená úloha civilnej ochrany „stála pohotovostná služba“. Ani historickou analýzou starších právnych predpisov a analýzou Ženevských konvencií a Dodatkových protokolov I., II. a III. nebola obdobná činnosť, približujúca sa k stálej pohotovostnej službe v civilnej ochrane alebo civilnej obrane, zaznamenaná. Tým pádom, ani použitím materiálno-systematického, medzinárodno-konformného výkladu Ženevských dohôrov nie je pohotovostná služba činnosťou civilnej ochrany. Pohotovostná služba civilnej ochrany, ktorá vychádza z predmetu rámcovej dohody³⁸ predstavuje podľa Úradu pre verejné obstarávanie výkon činnosti *spočívajúcej v čakani na telefonát, kým bude oznámený vznik mimoriadnej udalosti a následne dôjde k zásahu*. Takúto činnosť nie je možné považovať podľa Úradu pre verejné obstarávanie za službu civilnej ochrany. Uvedená výnimka sa nemôže na takéto služby vzťahovať aj z dôvodu, že ide najmä o pohotovostné služby, teda služby, ktoré sa vykonávajú v situácii ohrozenia alebo v situácii, keď sa predpokladá vznik alebo šírenie ohrozenia, čo dostatočne preukazujú aj zahraničné preklady Smernice 2014/24/EÚ (ang. *emergency services*, nem. *Notfalldienste*), v zmysle ktorých ide o služby v stave núdze a ohrozenia, nie o služby poskytované na každodennej, respektíve pravidelnej báze. Potreba vykonania civilnej ochrany nie je každodennou potrebou, ale ide o potrebu v prípade, že dôjde k vzniku mimoriadnej udalosti na základe živelných pohromy, havárie, katastrofy, ohrozenia verejného zdravia II. stupňa alebo teroristického útoku. V tomto prípade je nutné pristupovať k výkladu predmetnej výnimky z verejného obstarávania prísny reštriktívnym (zuzujúcim) výkladom³⁹ a zároveň s eurokonformným výkladom. Pri vykladaní pojmu „služby civilnej ochrany“ pre účely verejného obstarávania sa navyše musí vychádzať aj z jednotlivých recitátov k Smernici 2014/24/EÚ. Recitál č. 28 k Smernici 2014/24/EÚ hovorí, že: „*Táto smernica by sa nemala uplatňovať na niektoré pohotovostné služby, ak ich poskytujú neziskové organizácie alebo združenia, keďže by bolo ťažké zachovať osobitnú povahu týchto organizácií, ak by poskytovatelia služieb museli byť vybraní v súlade s postupmi stanovenými v tejto*

³⁵ HOLLANDER, P. *Interpretácia práva*. s. 8

³⁶ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

³⁷ Vyhláska Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

³⁸ Rámcová dohoda o vzájomnej spolupráci je dostupná online z WWW [15.07.2021, 08:24]: https://www.crz.gov.sk/data/att/3409456_dokument.pdf

³⁹ Zuzujúci výklad je výklad, pri ktorom sa obsah konkrétnej právnej normy vykladá užšie, ako to vyplýva z jeho písomného vyjadrenia.

smernici. Toto vylúčenie by však nemalo presahovať prísne nevyhnutné hranice. “ Ak je pri aplikácii výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní pri službách civilnej ochrany nutné využívať len reštriktívny výklad, prípadným súhlasom s „pohotovostnou službou“ ako službou civilnej ochrany by dochádzalo k zjavnému rozširujúcemu (extenzívnemu) výkladu pojmu služba civilnej ochrany, čo sa recitálu č. 28, Smernice 2014/24/EÚ zjavne prieči. To, že pojem služby civilnej ochrany by sa v zmysle verejného obstarávania mal vykladať **zužujúcim výkladom**, je preukázané aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie je vo veci verejného obstarávania dôležitá najmä preto, že Úrad pre verejné obstarávanie prihliada pri svojom rozhodovaní na judikatúru. Zároveň je občas judikatúra Súdneho dvora Európskej únie zakomponovaná do smerníc upravujúcich verejné obstarávanie.⁴⁰ V rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, v konaní Komisia Európskych spoločenstiev voči Španielskemu kráľovstvu bolo vymedzené, že každé výnimky alebo odchýlky od pravidiel, ktorých cieľom je zabezpečiť účinnosť práv v oblasti verejného obstarávania je nutné vykladať reštriktívnym (zužujúcim) spôsobom.⁴¹ Dôkazné bremeno je na základe ďalšej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie zjavne na subjekte, ktorý sa domáha uplatnenia výnimky. Vychádza to zo žaloby podanej voči Talianskej republike, kedy pre potreby civilnej ochrany, protipožiarnych jednotiek, lesnej stráže a štátnej polície nakupovali vrtuľníky s využitím predmetnej výnimky. V zmysle tohto prípadu vyplýva, že je teda úlohou toho, kto sa dožaduje uplatnenia predmetnej výnimky, aby preukázal, že skutočne existujú osobitné okolnosti, ktorými je možné túto výnimku odôvodniť.⁴²

Argument, ktorý by podporoval tvrdenie, že pohotovostná služba civilnej ochrany by mohla byť službou civilnej ochrany, je samotná definícia civilnej ochrany, ktorá všeobecne hovorí o civilnej ochrane ako o systéme úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku, spočívajúcich najmä v analýze možného ohrozenia a **v prijímaní opatrení na znižovanie rizík ohrozenia**, ako aj určenie postupov a činnosti pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Táto definícia je všeobecná a už vyššie v práci sme sa snažili predstaviť jej výklad. Otázkou ostáva, či je možné subsumovať stálu pohotovostnú službu pod *opatrenia na znižovanie rizík ohrozenia*. Rizikom rozumieme pravdepodobnosť, že nastane mimoriadna udalosť a jej dôsledky. Rizikom kvantitatívne alebo kvalitatívne vyjadrujeme ohrozenie (stupeň ohrozenia alebo mieru ohrozenia). Ohrozenie si ale v tomto prípade nemôžeme stotožňovať s nebezpečenstvom. Nebezpečenstvo je latentná vlastnosť objektu spôsobiť neočakávaný negatívny jav (počas činnosti alebo existencie objektu môže vzniknúť mimoriadna udalosť, napríklad: existencia vodného diela Gabčíkovo, v ktorom je naakumulovaná energia, kedy pri jej uvoľnení môže dôjsť k ohrozeniu života, zdravia a majetku). Ohrozenie je ale už **aktivované nebezpečenstvo**.⁴³ Toto vymedzenie vzťahu medzi rizikom a ohrozením rozpísali v rámci českej a slovenskej akademickej oblasti viacerí autori (Buzalka, Mikolaj, Rais, Reitšpis, Smejkal, Šimák). Ohrozenie je vnímané ako aktivizované riziko, prípade nebezpečenstvo, ktoré už pôsobí, ide o akési „vyššie štádium rizika“. Vzniku ohrozenia, vždy predchádza existencia rizika. Riziko vyjadruje mieru a potenciál ohrozenia.⁴⁴ Rizikom je teda v našej prípadovej štúdií, pravdepodobnosť, že nastane nebezpečný negatívny jav na vodnej stavbe Gabčíkovo a jeho dôsledky (obrazný príklad: nebezpečné zvýšenie vodnej hladiny nastávajúce každé 2 roky, ktoré spôsobuje škodu 120 000 eur). Ohrozením by už napríklad bol stav, kedy už

⁴⁰ BEHROVÁ, T., PÚČEK, L., ŠVECOVÁ, S. 2019. *Verejné obstarávanie. 1. učebnica*, s. 51.

⁴¹ Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 17. novembra 1993. Komisia Európskych spoločenstiev proti Španielskemu kráľovstvu. Nesplnenie povinnosti členským štátom. C-71/92. EU:C:1993:890. bod 36.

⁴² Žaloba podaná 15. septembra 2005 Komisiou Európskych spoločenstiev proti Talianskej republike. Vec C-337/05 – žalobné dôvody a hlavné tvrdenia.

⁴³ ŠIMÁK, L. 2006. *Manažment rizík*. Fakulta špeciálneho inžinierstva, s. 28-29. Dostupné aj online na WWW [15.07.2021, 09:20]: http://fsi.uniza.sk/kkm/files/publikacie/mn_rizik.pdf

⁴⁴ REITŠPÍS, J. a kol. 2004. *Manažérstvo bezpečnostných rizík*, s. 40 – 43.

dochádza k zvyšovaniu vodnej hladiny vplyvom dlhodobu trvajúcich zrážok. Ešte reálne nedošlo k vzniku mimoriadnej udalosti, ale už všetky okolnosti a práve prebiehajúce javy smerujú k tomu, že nastane jej vznik. Vtedy je možné argumentovať tým, že vykonávané opatrenia sa považujú za opatrenia na znižovanie ohrozenia. Argumentom, ktorý by hovoril v prospech rámcovej dohody, ktorú uzavrel Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. je fakt, že zákon nehovorí len „o opatreniach na znižovanie ohrozenia“, ale „o opatreniach na znižovanie **rizík** ohrozenia“. V tomto prípade by slovné spojenie „riziko ohrozenia“ predstavovalo vyjadrenie súčinu pravdepodobnosti, že dôjde k ohrozeniu a dôsledkom, ktoré toto ohrozenie spôsobia. Už len samotný fakt, že nastane nejaké ohrozenie by vyjadrovalo určité riziko ohrozenia, a tým pádom by aj bez aktivovaného nebezpečenstva (ohrozenia) mohli byť považované prijaté opatrenia na znižovanie rizík ohrozenia za činnosti vykonávané aj v čase nebezpečenstva (teda počas existencie objektu schopného spôsobiť neočakávaný negatívny jav). V tomto prípade je nutné podotknúť, že tento jazykový výklad hrá v neprospech Úradu pre verejné obstarávanie. *Možno je vhodné sa zamyslieť v tomto smere aj nad legislatívnu zmenu § 2 ods. 1 zákona o civilnej ochrane obyvateľstva, kde by sa **de lege ferenda** vypustilo slovo „rizík“ v časti, ktorá pojednáva, že civilná ochrana okrem iného predstavuje aj úlohy a opatrenia spočívajúce v **prijímaní opatrení na znižovanie rizík ohrozenia**. Takúto zmenu je však potrebné ešte hlbšie preskúmať, čo nie je účelom tejto práce.*⁴⁵ Keďže v zákone o civilnej ochrane obyvateľstva sú definícia civilnej ochrany obyvateľstva a jej účel a poslanie vymedzené veľmi **všeobecne**, úlohy civilnej ochrany sú rozobrané v právnych normách v rámci tohto právneho predpisu alebo v ďalších vykonávacích vyhláškach. Úlohy civilnej ochrany sú vymedzené v § 6 zákona o civilnej ochrane obyvateľstva.⁴⁶

Civilná ochrana obyvateľstva zahŕňa najmä tieto základné úlohy a opatrenia:

- organizovanie, riadenie a vykonávanie **záchranných prác**, ktoré spočívajú hlavne v záchrane osôb, poskytnutí predlekárskej a lekárskej pomoci, vyslobodzovaní osôb a v odsune ranených,
- organizovanie a zabezpečovanie **hlásnej a informačnej služby**,
- poskytovanie **núdzového zásobovania a núdzového ubytovania**,
- zabezpečovanie a vykonávanie **ukrytia a evakuácie**,
- vykonávanie **protiradiačných, protichemických a protibiologických opatrení**,
- organizovanie, riadenie a vykonávanie prípravy na civilnú ochranu,
- posudzovanie umiestňovania stavieb a využívania územia a dodržovania záujmov civilnej ochrany na teritóriu pri územnom a stavebnom konaní a technických parametrov zariadení civilnej ochrany,
- zabezpečovanie a vykonávanie edičnej, vedeckovýskumnej a vývojovej činnosti v civilnej ochrane.

Doplňujúca činnosť civilnej ochrany obyvateľstva spočíva v plánovaní, organizovaní, materiálnom zabezpečení a v kontrole, avšak táto činnosť musí byť vykonávaná v takej podobe, aby len predstavovala činnosť potrebnú pre splnenie úloh uvedených v § 6 ods. 1 zákona o civilnej ochrane obyvateľstva.

Z týchto konkrétnejších ustanovení, obsiahnutých v zákone o civilnej ochrane obyvateľstva, nevyplýva zriadenie stálej pohotovostnej služby. Záchranné práce sú činnosti

⁴⁵ § 2 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

⁴⁶ § 6 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku, ako aj na ich odsun z ohrozených alebo z postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti. Ich detailné vymedzenie je obsiahnuté vo vyhláske Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov. Záchranné práce avšak vykonávajú len základné záchranné zložky integrovaného záchranného systému, ostatné záchranné zložky integrovaného záchranného systému, útvary Policajného zboru a osoby povolané na osobné úkony.⁴⁷ Jednotlivé záchranné práce ako činnosti civilnej ochrany sú uvádzané v prílohe č. 2 k vyššie uvedenej vyhláske.⁴⁸ Charakter týchto činností je zjavne **len v období kedy dôjde k mimoriadnej udalosti** a k následnému odstraňovaniu škôd. Ďalšie úlohy civilnej ochrany, akými sú: zabezpečovanie hlásnej a informačnej služby, evakuácie, ukrytia, protiradiačných, protichemických a protibiologických opatrení, sú charakterovo úplne iné činnosti, než sú opísané v rámcovej zmluve a navyše z časového hľadiska sú vykonávané najmä v čase tesne pred vznikom mimoriadnej udalosti, priamo počas mimoriadnej udalosti a po jej odznení. Úloha, ktorá je vymedzená ako „organizovanie, riadenie a vykonávanie prípravy na civilnú ochranu“ je vykonávaná bezplatne a spočíva v príprave jednotiek civilnej ochrany a v príprave obyvateľstva na sebaobranu a vzájomnú pomoc, ako aj prípravu na poskytovanie prvej pomoci. Táto úloha sa síce vykonáva mimo obdobia ohrozenia, avšak otvára zaujímavú otázku, či môže byť pohotovostná služba a samotné občianske združenie chápané ako jednotka civilnej ochrany. Jednotkou civilnej ochrany sa rozumie organizovaná skupina osôb, odborne pripravená a materiálne vybavená na plnenie úloh civilnej ochrany.⁴⁹ Na základe takejto všeobecnej definície by sa zdalo, že občianske združenie by teoreticky mohlo byť jednotkou civilnej ochrany. Pri hlbšom preniknutí do problematiky však zistíme, že za jednotku civilnej ochrany nemožno občianske združenie považovať. Jednotky civilnej ochrany sú *de jure* vytvárané obcami a právnickými osobami (napríklad podnikmi, ktoré svojou činnosťou ohrozujú okolie). O povinnosti vytvárať jednotky civilnej ochrany rozhoduje okresný úrad.⁵⁰ Obec jednotky civilnej ochrany vytvára z obyvateľstva a zabezpečuje ich akcieschopnosť.⁵¹ Bohužiaľ, dovolíme si tvrdiť, že zabezpečenie akcieschopnosti jednotiek civilnej ochrany obcou je často len v teoretickej podobe a na mnohých obciach je ich existencia len *de jure*, nie *de facto*. Podľa vlastného rozhodnutia sú povinné zriaďovať jednotky civilnej ochrany aj právnické osoby, fyzické osoby – podnikatelia, ktorí svojou činnosťou môžu ohroziť život, zdravie alebo majetok.⁵² Jednotky civilnej ochrany sa členia na štáb a na odborné jednotky civilnej ochrany (ktoré sa členia na záchranné jednotky, špeciálne jednotky a jednotky civilnej ochrany pre činnosť evakuačných zariadení). Úlohy jednotiek civilnej ochrany sú stanovené v rámci § 10 vyhlásky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov. Faktom je, že žiadne z činností jednotiek civilnej ochrany *de jure* nie sú vykonávané mimo mimoriadnej udalosti a následnej vyhlásenej mimoriadnej situácie.

⁴⁷ § 1 ods. 1 vyhlásky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

⁴⁸ Vyhláska Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

⁴⁹ § 3 ods. 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

⁵⁰ § 14 ods. 1 písm. h) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

⁵¹ § 15 ods. 1 písm. h) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

⁵² § 16 ods. 1 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Jediná ich činnosť, ktorá by mala prebiehať, je ich školenie a výcvik. Jednotky civilnej ochrany sú zložené z obyvateľstva obce a použité sú v zmysle teórie len *ad hoc* počas mimoriadnej situácie. Keďže sú jednotky civilnej ochrany tvorené z obyvateľstva, obce len pre špeciálny prípad, ide o osobné úkony, na ktorých sú povinné zúčastniť sa všetky fyzické osoby, okrem tých, ktoré sú zo zákona oslobodené. Podstatnou časťou je, že **za svoju činnosť jednotky civilnej ochrany nepoberajú plat**. Účasť na osobných úkonoch sa v civilnej ochrane považuje za iný úkon vo všeobecnom záujme, za ktorý sa **poskytuje pracovné voľno s náhradou mzdy, vo výške priemerného zárobku**. Osoby, ktoré teda tvoria jednotku civilnej ochrany mimo ich nutnej potreby, nedostávajú v žiadnom prípade plat, odmenu, či mzdu. **Charakter jednotiek civilnej ochrany nie je stála pohotovostná služba**. Jednotky civilnej ochrany právnických osôb sa vytvárajú zo zamestnancov právnickej osoby. *Agrumentum ad absurdum*, by si všetci obyvatelia obce (za predpokladu združenia v občianskom združení), čo majú povinnosť podieľať sa na civilnej ochrane, mohli uzatvoriť s obcou, či právnickou osobou rámcovú dohodu o vzájomnej pomoci a obec by poskytovala na pokrytie nákladov spojených s realizáciou spolupráce peňažný príspevok. Absurdné by bolo, že by takto všetci obyvatelia obce mohli pravidelne dostávať istú formu peňažného príspevku za to, že vykonávajú stálu pohotovostnú službu. Samozrejme, z nášho uhla pohľadu ide len o absurdný argument, v praxi nezrealizovateľný, ktorým sa snažíme podložiť tvrdenie, že úlohy civilnej ochrany obyvateľstva a úlohy jednotiek civilnej ochrany **nespočívajú** vo vytvorení stálej pohotovostnej služby tak, ako je to obsiahnuté v predmete rámcovej dohody o vzájomnej spolupráci, ktorú rozoberáme ako kazuistiku.⁵³ Aby sme uzatvorili argument, ktorý vychádza z definície civilnej ochrany obyvateľstva (že civilná ochrana obyvateľstva spočíva **v prijímaní opatrení na znižovanie rizík ohrozenia**, pod čo by sme mohli podľa niektorých tvrdení vsunúť aj stálu pohotovostnú službu), musíme poukázať na to, že ide o **všeobecnú právnu normu**, naproti tomu, ustanovenia v § 6 zákona o civilnej ochrane obyvateľstva už viac približujú úlohy civilnej ochrany. Tu si však treba všimnúť poradie aplikácie právnych noriem, teda, že *lex specialis derogat legi generali*, teda že „špeciálny zákon ruší všeobecný“.⁵⁴ Ak je skutková situácia upravená dvoma normami tej istej právnej sily odlišne, potom je nutné aplikovať tú z nich, ktorá je konkrétnejšia, ktorá prilieha k skutkovému stavu tesnejšie.⁵⁵

K uvedeným argumentom je ešte potrebné pridať argument, ktorý pochádza z metód právnej interpretácie zameranej na teleologický výklad *e ratione legis*. Ak je našim cieľom *historický subjektívny výkladový cieľ*, kedy sa snažíme porozumieť textu z hľadiska pôvodného autora právnej normy (z hľadiska úmyslu zákonodarcu), tak takýto výklad nám z nášho uhla pohľadu dáva odpoveď, že stála pohotovostná služba nebola nikdy cieľom zákona o civilnej ochrane. Nevyplýva to ani z jeho historického vývoja, ani z dôvodových správ. Z hľadiska *recentného subjektívneho výkladového cieľa* nám odpoveď dáva priamo vyjadrenie Sekcie krízového riadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktoré je obsiahnuté v rozhodnutí Úradu pre verejné obstarávanie. Sekcia krízového riadenia Ministerstva vnútra Slovenskej

⁵³ Rámcová dohoda o vzájomnej spolupráci dostupná aj online z WWW [15.07.2021, 12:13]: https://www.crz.gov.sk/data/att/3409456_dokument.pdf

⁵⁴ PROCHÁZKA, R., KÁČER, M. 2019. *Teória práva*. 2. vydanie, s. 138.

⁵⁵ Autori Procházka a Káčer vo svojej publikácii *Teória práva* uvádzajú príklad, kedy v jednom právnom predpise (Občiansky zákonník) dochádza ku kolízii, kde na jednej strane § 559 ods. 2 hovorí o tom, že dlh musí byť splatený riadne a včas, na druhej strane § 49 tvrdí, že účastník, ak by uzavrel zmluvu v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, má právo od zmluvy odstúpiť. V prípade, že by zmluvu o pôžičke uplatnil nezamestnaný muž, ktorý potrebuje kúpiť potraviny pre hladné deti, je jasné, že kolízia právnych noriem sa bude posudzovať tak, že *lex specialis derogat legi generali*. Ak popíšeme fakty (*questio facti*), že civilná ochrana spočíva aj v prevencii a zároveň zistíme charakter samotnej prevencie (lebo to upravuje konkrétnejšia právna norma). Špeciálnemu pravidlu dávame prednosť pred konkrétnym pravidlom. PROCHÁZKA, R., KÁČER, M. 2019. *Teória práva*. 2. vydanie, s. 138.

republiky sa vyjadrila v *odbornom stanovisku*, že stálu pohotovostnú službu **nepovažuje za činnosť spadajúcu pod zákon o civilnej ochrane obyvateľstva**.⁵⁶

Voči rozhodnutiu Úradu pre verejné obstarávanie môže byť použitý ďalší argument, a to ten, že zákon o verejnom obstarávaní v § 1 ods. 2 písm. g) hovorí, že výnimku možno aplikovať, ak ide o *civilnú zákazku alebo koncesiu, ktorej predmetom je služba civilnej ochrany a prevencie nebezpečenstva*. Z hľadiska formálno-systematického výkladu je však nadradeným pojmom pre pojem „služba civilnej ochrany a prevencie nebezpečenstva“ pojem „služba civilnej ochrany“. Ak by sa v tomto prípade odhliadlo od formálno-systematického výkladu a vychádzalo sa z vyššie uvedenej definície nebezpečenstva ako latentnej vlastnosti objektu spôsobiť neočakávaný negatívny jav, obávame sa, že činnosti smerujúce k prevencii nebezpečenstva by boli realizované ako jednorazové zákazky, nie ako stála pohotovostná služba.

Úlohou a výskumnou otázkou našej práce v žiadnom prípade nie je hodnotiť rámcovú dohodu o vzájomnej spolupráci medzi Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p. a občianskym združením ako poskytovateľom služby civilnej ochrany. Predmetná rámcová dohoda slúžila len na analýzu komplikovaného prípadu uplatnenia výnimky v zmysle zákona o civilnej ochrane obyvateľstva. **Aplikovaním metód právnej interpretácie a argumentácie sme zistili, že služby civilnej ochrany sú veľmi širokým pojmom. Odporúčame tým, ktorí budú realizovať verejné obstarávanie v predmetnej oblasti, aby vychádzali zo zákona o civilnej ochrane obyvateľstva a z jednotlivých vykonávacích vyhlášok a aby pri lexikálnom výklade tohto zákona využívali zuzujúci výklad.**

Odpoveďou na **výskumnú otázku** (v znení: „*Na ktoré z úloh, ktoré realizuje systém civilnej ochrany obyvateľstva je možné uplatniť výnimku v zmysle § 1 ods. 2 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní?*“), je: Uplatniť výnimku v zmysle zákona o verejnom obstarávaní na služby civilnej ochrany je možné len na úlohy, ktoré sú striktne chápané ako úlohy civilnej ochrany z hľadiska vnútroštátnej právnej úpravy civilnej ochrany členskej krajiny Európskej únie, pričom subjekt, ktorý si výnimku zo zákona o verejnom obstarávaní uplatňuje, je povinný preukázať osobité okolnosti na uplatnenie takejto výnimky. Vnútroštátna právna úprava civilnej ochrany je na území Slovenskej republiky definovaná zákonom o civilnej ochrane obyvateľstva.⁵⁷ Pri vykladaní pojmu služby civilnej ochrany sa aplikuje reštriktívny (zuzujúci) výklad. Podporným prameňom pri definovaní úloh civilnej ochrany obyvateľstva môže byť vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

Záver

Na základe realizácie tejto vedeckej práce sa nám podarilo bližšie vysvetliť slovné spojenie „služby civilnej ochrany“ a jeho využitie v rámci procesu verejného obstarávania v civilnej ochrane obyvateľstva. **Prínos tejto práce** spočíva v priblížení výkladu výnimky z verejného obstarávania pri realizácii verejného obstarávania v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva, ktoré sa môže realizovať na celoštátnej úrovni (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky), na regionálnej a miestnej úrovni (vyššie územné celky a obce), z pozície

⁵⁶ Rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie zo dňa 27.02.2020 o zamietnutí odvolania kontrolovaného a potvrdení rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie č. 12161-6000/2019-OD/4 zo dňa 20.12.2019, str. 28-30.

⁵⁷ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

právnických osôb, na ktoré sa vzťahuje zákon o verejnom obstarávaní a v neposlednom rade z pozície občianskych združení a organizácií, ktoré predmetnú výnimku zo zákona o verejnom obstarávaní využívajú. Prínosom vedeckej práce bolo zistenie, že v rámci výkladu predmetnej výnimky je nutné prihliadať na vnútroštátnu právnu úpravu civilnej ochrany obyvateľstva, najmä na vymedzenie jej úloh a zároveň aplikovať zužujúci (reštriktívny výklad) tejto výnimky, ako to vyplýva z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a zo sekundárneho práva Európskej únie. Predmetná vedecká práca má prínos pre osoby, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na realizácii verejného obstarávania a zároveň aj pre študentov študijného programu bezpečnostno-právne služby vo verejnej správe, nakoľko je prierezová a prepája problematiku verejnej správy a verejného obstarávania s problematikou civilnej ochrany obyvateľstva.

Literatúra

- AZUD, J., PLAVÁKOVÁ, L., BARTOŠ, P. 2019. *Zákon o verejnom obstarávaní. Komentár*. 1. vyd. Bratislava: Nakladateľství C. H. Beck, 1801 s. ISBN 978-80-89603-75-6.
- BEHROVÁ, T., PÚČEK, L., ŠVECOVÁ, S. 2019. *Verejné obstarávanie*. 1. učebnica. Bratislava : Akadémia Policajného zboru v Bratislave, s. 51. ISBN 978-80-8054-832-2.
- CPV explanatory notes 2008. Dostupné [online] z WWW [13.06.2021, 12:52]: https://simap.ted.europa.eu/documents/10184/36234/cpv_2008_explanatory_note_s_en.pdf
- HOLLANDER, P. Interpretácia práva. s. 8
- KRÁLIKOVÁ, K., JAKUBÍK, P., JAKUBÍKOVÁ, F. 2019. *Vybrané kapitoly z verejného obstarávania: Vysokoškolské učebné texty*. 1. vyd. Bratislava: Akadémia Policajného zboru, 135 s. ISBN 978-80-8054-799-8.
- Krátky slovník slovenského jazyka, 2003.
- Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky *sp. zn. I. ÚS 155/2017* z 31. augusta 2017.
- Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky *sp. zn. III. ÚS 36/2010* – 51 z dňa 4. mája 2010.
- PROCHÁZKA, R., KÁČER, M. 2019. *Teória práva*. 2. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, s. 320. ISBN 978-80-89603-73-2.
- REITŠPÍS, J. a kol. 2004. *Manažérstvo bezpečnostných rizík*. Žilina: Žilinská univerzita v Žiline, s. 296. ISBN 80-8070-328-0.
- Rozhodnutie o výsledku kontroly dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní č. 14169-7000/2017-ODII/10 zo dňa 11. 6. 2018.
- Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 17. novembra 1993. Komisia Európskych spoločenstiev proti Španielskemu kráľovstvu. Nesplnenie povinnosti členským štátom. C-71/92. EU:C:1993:890.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES.
- ŠIMÁK, L. 2006. *Manažment rizík*. Fakulta špeciálneho inžinierstva. Žilinská univerzita v Žiline, s. 28-29. Dostupné aj [online] z WWW [15.07.2021, 09:20]: http://fsi.uniza.sk/kkm/files/publikacie/mn_rizik.pdf
- TKÁČ, J., GRIGA, M. 2016. *Zákon o verejnom obstarávaní. Veľký komentár*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 1259 s. ISBN 978-80-8168-454-8.
- Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky *sp. Zn. II. ÚS 142/2015* z dňa 10. marca 2015.

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 513/1991 Zb. – Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.

Zmluva o fungovaní Európskej únie.

Žaloba podaná 15. septembra 2005 Komisiou Európskych spoločenstiev proti Talianskej republike. *Vec C-337/05* – žalobné dôvody a hlavné tvrdenia.

Keywords: public procurement, civil protection of the population, civil protection services, exemption from the Public Procurement Act, public administration, contracts, crisis management

Summary

In his study, the author researches the public procurement within the system of civil protection of the population. As the theme is quite interdisciplinary, the author combines the knowledge from the field of civil protection and crisis management with the knowledge from public administration and public procurement. The author makes use of several scientific methods often employed in legal science. In particular, he uses analysis, synthesis, deduction methods (subsumption, syllogism), induction methods, and abduction methods. In addition, the author applies case studies and explanatory general-theoretical methods in the research and subsequent composition of his work. In the article, he determines a research question concerning the possibility of applying the exemption of the Public Procurement Act to civil protection services while trying to explain the meaning of the notion "civil protection services" in the Public Procurement Act.

*PhDr. JUDr. Ondrej Blažek
asistent, Katedra verejnej správy a krízového
manažmentu,
Akadémie Policajného zboru v Bratislave,
Sklabinská 1,
835 17 Bratislava 35
e-mail: ondrej.blazek@akademiezp.sk*

Recenzenti: Ing. Ján Šinovský, PhD., Mgr. Tatiana Behrová, PhD.